

22.05.2019

Maakuntien liitot
Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Digituen alueellisen koordinoititehtävän laajentaminen valtakunnallisesti

Tällä päätöksellä käynnistetään digituen alueellisen koordinaatiotehtävän kehittäminen valtakunnallisesti kattavasti Suomessa ja avataan valtionavustushaku maakuntien liitoille ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle digituen alueellisen koordinaatiotehtävän toteuttamiseksi oman maakunnan alueella. Digituen alueelliseen kehittämiseen on varattu 2,4 milj. euroa käytettäväksi ajanjaksolle 1.10.2019 – 31.10.2020. Avustuksen määrä ja käyttöaika alueittain määritellään tarkemmin 20.8.2019 pidettävän webinaarin jälkeen julkaistavissa valtionavustusohjeissa ja valtionavustuspäätöksissä.

Valtakunnallisen digituen kehittämisen tausta ja tavoite

Digituen alueellinen koordinoititehtävä on osa valtakunnallisen digituen toimintamallin toimeenpanoa. Digituen toimintamalli on muodostunut valtiovarainministeriön AUTA-hankkeessa ja kuvaa, miten digituen saatavuus Suomessa voidaan järjestää niiden henkilöiden auttamiseksi, jotka eivät osaa tai pysty käyttämään digitaalisia palveluja.

Digituen toimintamalli on moniin toimijoihin ja vahvaan yhteistyöhön rakentuva malli. Se on joustava ja muotoutuu rinnan yhteiskunnan digitaalisen kehittymisen kanssa sekä ottaa huomioon muutokset niin digituen tarpeissa kuin digituen muodoissa. Toimintamalli muodostuu digituen tarjoajien, alueellisen koordinoijan ja Väestörekisterikeskuksen, 1.1.2020 alkaen Digi- ja väestötietoviraston, yhteistyöstä.

Alueellisen koordinoijan tehtävänä on alueellisen digituen tarpeen ja tarjonnan kartoittaminen, digituen verkoston kokoaminen digituen saatavuuden ja tarjonnan kehittämiseksi alueen tarpeita vastaavaksi, digituen tunnettavuuden kehittäminen ja aktiivinen viestintä alueen digituesta sitä tarvitseville. Toimeenpanon tueksi Väestörekisterikeskus kokoaa käsikirjan, jossa kuvataan tarkemmin miten digitukea alueella kehitetään.

Digituen valtakunnallista toimintamallia on pilotoitu viidellä alueella syksystä 2018 lähtien. Pilottialueet ovat Lappi, Pohjanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa sekä Uusimaa. Pilotoinnin myötä valtiovarainministeriö ja Väestörekisterikeskus ovat saaneet tietoa ja kokemusta alueellisen koordinoititehtävän käynnistämisestä ja toimeenpanosta. Viiden pilottialueen kokemusten perusteella on havaittu, että digituen tarjonta vaihtelee alueittain merkittävästi ja jo olemassa olevasta tuesta on hajanaisesti tietoa tuen tarvitsijoilla. Käynnissä oleva koordinoitityö on otettu positiivisesti alueilla vastaan ja nähdään tärkeänä, että digitukea kehitetään koordinoitusti. Jotta Suomessa on kattavasti ja yhdenvertaisesti tarvittavaa digitukea tarjolla, kehittämistyö on käynnistettävä valtakunnallisesti eri alueilla.

Väestörekisterikeskuksen rooli alueellisen koordinaatiotehtävän laajentamisessa on keskeinen. Väestörekisterikeskus toimii valtiovarainministeriön

kanssa tiiviissä yhteistyössä laajentamishankkeen valmistelussa, tukee hakijoita hankesuunnitelmien tekemisessä sekä osallistuu haun käytännön organisointiin. Väestörekisterikeskus neuvoo ja tukee alueellista koordinaatiotyötä ja seuraa tavoitteiden toteutumista. Lisäksi Väestörekisterikeskus kehittää digitukea valtakunnallisesti ja tukee digituen tarjoajia esimerkiksi koulutusten avulla.

Vuosien 2019 ja 2020 aikana valtiovarainministeriö ja Väestörekisterikeskus arvioivat alueellista koordinaatiotehtävää. Arvioinnin perusteella tehdään päätökset pysyvän alueellisen tehtävän suhteen.

Digituen alueellisella koordinoijalla on seuraavat tavoitteet:

- Kerätä tietoa digituen tarpeesta ja tarjonnasta alueellisesti sekä kehittää alueensa digituen saatavuutta siten, että se vastaa tuen tarvisijoiden tarpeeseen.
- Luoda alueelle digituen verkosto. Tarkoituksena on muodostaa alueelle joustava ja toimiva digituen verkosto ja kehittää yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa digitukea ja sen tarjontaa.
- Viestiä kattavasti ja yhtenäisesti tarjolla olevasta digituesta tuen tarvisijoille, jotta digitukea tarvitsevat löytävät tuen luokse ja digituen tunnettavuus kasvaa.
- Alueellisen toiminnan arviointi ja aktiivinen osallistuminen kehittämiseen yhdessä muiden alueellisten toimijoiden ja Väestörekisterikeskuksen kanssa.
- Yllä mainittujen lisäksi syksyllä 2018 käynnistyneiden pilottialueiden tavoitteena on erityisesti kehittää toiminnan jatkuvuutta ja pysyvyyttä alueellaan.

Digituen toimintamallin eri toimijat

Valtionavustuksia voidaan myöntää maakuntien liitoille ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle, jotka vastaavat alueellaan digituen koordinoinnista. Alueellinen koordinoija on vastuussa hankkeen toimeenpanosta ja alueen digituen kehittämisen organisoinnista. Hankeorganisaatioon voi kuulua yhteistyökumppaneina myös muita tahoja.

Alla on kuvattuna muita digitukeen liittyviä toimijoita:

Asiakas: Asiakkaalla tarkoitetaan digituen käyttäjää eli alueen asiakkaita, jotka tarvitsevat tukea digitaalisissa palveluissa asioimiseen tai opastusta laitteiden käyttöön.

Digituen tarjoaja: Alueella toimivat tahot, jotka tuottavat asiakkaalle digitukea kuten asiointipisteet, kirjastot, järjestöt, erilaiset hankkeet, yhteisöt, kunnat ja yritykset.

Väestörekisterikeskus: Valtakunnallinen digituen kehittäminen, alueellisen koordinaatiotehtävän käynnistämisen valmistelu, tuki sekä tulosten seuranta ja arviointi. Digituen tarjoajien tuki ja digituen kehittäminen yhdessä alueellisen koordinaattorin ja digituen tarjoajien kanssa.

Valtiovarainministeriö: Ohjaustehtävät, lainsäädännön kehittäminen ja digituen rahoitus

Digituen alueellisen koordinoititehtävän valtakunnallisen laajentamisen aikataulu

Valtionavustushaun yksityiskohtaisemmat ohjeet ja materiaalit julkaistaan 20.8.2019 järjestettävän infowebinaarin yhteydessä. Valtionavustus on varattu

käytettäväksi ajanjaksolle 1.10.2019 – 31.10.2020. Avustuksen määrä ja käyttöaika määritellään tarkemmin kunkin alueen valtionavustuspäätöksissä.

2019

Elokuu: Valtionavustushaun yksityiskohtaisemmat ohjeet ja materiaalit julkaistaan

Syyskuu: Hankesuunnitelmien laadinta alueilla ja hionta yhteistyössä Väestörekisterikeskuksen kanssa.

Lokakuu: Valtionavustushakemusten jättö valtiovarainministeriöön. Valtionavustuspäätökset.

Marras-joulukuu: Digituen alueellinen kehittäminen käynnistyy uusilla alueilla

2020

Tammi-lokakuu: Digituen alueellinen kehittäminen jatkuu. Valtionavustus on käytettävissä lokakuun loppuun, ellei alueen valtionavustuspäätöksessä ole toisin päätetty

Marras-joulukuu: Tulosten raportointi ja arviointi, maksatuspäätökset

Digituen alueellisen koordinoititehtävää varten varattavat resurssit

Alueelliseen koordinoinnin laajentamiseen on varattu 2,4 milj. euroa vuosille 2019-2020 momentilla 28.90.20. Omavastuuosuus valtionavustuksissa on enintään 30 prosenttia. Avustusmäärä alueittain määritellään yksityiskohtaisesti valtionavustuspäätöksissä.

Tarkemmin digituen alueellisen koordinoijien tavoitteista, valtionavustuksen hakemisesta, myöntämisestä ja käyttöehdoista määritellään valtionavustusohjeessa ja muissa avustushakua koskevissa asiakirjoissa, jotka julkaistaan elokuussa 2019.

Alivaltiosihteeri

Päivi Nerg

Tietohallintoneuvos, yksikön päällikkö

Maria Nikkilä

Jakelu: Maakuntien liittojen kirjaamot
Ahvenanmaan maakunnan hallitus
Juha Sarkio VKO
Jani Pitkäniemi KAO

Liitteet: Muistio